

تبصره (۶)

بند (الف)

به شرکتهای وابسته و تابعه وزارتخانه‌های نیرو، نفت، راه و شهرسازی، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی اجازه داده می‌شود با رعایت قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت مصوب ۱۳۷۶/۶/۳۰ تا سقف یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال برای اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی خود با اولویت اجرای پروژه‌ها و طرح‌های میداین نفت و گاز مشترک با همسایگان و مهار آب‌های مرزی، طرح‌های حمل و نقل، طرح‌های آبرسانی و تأمین آب، احداث و تکمیل طرح‌های آب‌شیرین‌کن، تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب، نیروگاه‌های برق و همچنین مناطق محروم و کمتر توسعه یافته، اوراق مشارکت ربالی و یا صکوک اسلامی و با رعایت ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و برای طرح‌هایی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد، با تضمین خود در خصوص اصل و سود، منتشر نمایند.

تفریح تبصره (۶)

تفریح بند (الف)

حسب بررسی‌ها، هیچ یک از شرکت‌های مشمول به استثناء شرکت سهامی تولید مناطق نفت‌خیز جنوب جهت اجرای طرح‌های انتفاعی موضوع این بند، متقاضی انتشار اوراق مشارکت نبوده‌اند.

شایان ذکر است، شرکت مذکور تقاضای خود را جهت انتشار اوراق مشارکت به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نموده که به علت عدم تعیین تکلیف بدهی‌های شرکت به بانک تجارت در مهلت مقرر، منتج به صدور مجوز انتشار از سوی بانک مرکزی نگردیده و اوراقی نیز منتشر نشده است، لذا این بند فاقد عملکرد می‌باشد.

بند (ب)

به دولت اجازه داده می‌شود تا مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت ریالی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن به منظور اجرای طرح‌های انتفاعی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی و طبق قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت منتشر و وجوه اخذ شده را به ردیف شماره ۳۱۰۱۰۲ جدول شماره (۵) این قانون واریز نماید. منابع واریزی به طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام مندرج در پیوست شماره (۱) این قانون اختصاص می‌یابد تا بر اساس مبادله موافقتنامه با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور هزینه شود. واگذاری این اوراق به بخش دولتی اعم از شرکت‌ها، بانک‌ها و سایر دستگاه‌ها در بازار پول و قبل از سررسید ممنوع است.

تفریح بند (ب)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۵/۱۴ بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و با رعایت سقف مقرر در این بند، سازوکار اجرایی این بند را تصویب و جهت اجرا به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نیرو و راه و شهرسازی طی تصویب‌نامه شماره ۵۴۸۳۹/ت/۵۰۹۴۱-هـ مورخ ۱۳۹۳/۵/۱۹ ابلاغ نموده است.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به موجب بند (۲) تصویب‌نامه مذکور در تاریخ ۱۳۹۳/۷/۲۶، در مرحله اول سهمیه انتشار مبلغ ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت برای وزارت نیرو و پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال جهت وزارت راه و شهرسازی را تعیین نموده است. سازمان مذکور سهمیه مرحله دوم انتشار اوراق مشارکت موضوع این بند به مبلغ پانزده هزار میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال را نیز مشابه مرحله اول به دستگاه‌های اجرایی معنون اختصاص داده و در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۵ به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نموده است. وزارتخانه یادشده در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۸ نسبت به اعلام مراتب به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اقدام نموده، لیکن به دلیل فقدان زمان لازم جهت انتشار مرحله دوم اوراق مزبور، مجوز انتشار آن از سوی بانک اخیرالذکر صادر نگردیده است.

به موجب بند (۳) تصویب نامه هیأت وزیران، بازپرداخت اصل و سود علی الحساب و سود تحقق یافته اوراق مشارکت موضوع این بند، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تضمین گردیده است. اوراق مذکور به صورت الکترونیکی بوده و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک های صادرات و تجارت را به عنوان بانک عامل تعیین نموده که عملکرد اوراق مشارکت منتشر شده به شرح جدول زیر می باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

ردیف	بانک عامل	نام اوراق	تعداد اوراق	ارزش اوراق	نرخ سود	مواعد پرداخت سود	طول مدت
۱	صادرات	طرح های عمرانی انتفاعی دولت - وزارت نیرو	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۲٪	۳ ماهه	۴ سال
۲	تجارت	طرح های عمرانی انتفاعی دولت - وزارت راه و شهرسازی	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۲٪	۳ ماهه	۴ سال
جمع			۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰			

بانک صادرات ایران نسبت به عرضه اوراق یادشده اقدام نموده، لیکن به دلیل فقدان متقاضی، بانک مذکور عملکردی در این خصوص نداشته است.

وضعیت فروش اوراق مشارکت موضوع این بند توسط بانک تجارت به شرح جدول زیر

می باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

شماره طبقه بندی	عنوان دستگاه اجرایی	بانک عامل	ارزش اوراق اختصاص یافته جهت فروش	ارزش اوراق فروخته	ارزش اوراق فروخته نرفته
۱۵۳۰۰۰۱	وزارت راه و شهرسازی	تجارت	۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۹۳۱	۴,۹۷۲,۰۶۹

با توجه به مجوزهای صادره، اوراق مشارکت منتشره در سقف مقرر در این بند بوده و

صرفاً به منظور اجرای طرح های انتفاعی دولت که دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی بوده منتشر گردیده، همچنین این اوراق به بخش دولتی اعم از شرکت ها، بانک ها و سایر دستگاه ها در بازار پول و قبل از سررسید واگذار نگردیده است.

بانک تجارت وجوه حاصل از فروش اوراق موضوع این بند را به حساب خزانه نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز و به حساب درآمد عمومی منظور گردیده است. عملکرد ردیف دریافت ۳۱۰۱۰۲ به شرح جدول زیر می باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

ردیف دریافت	عنوان	پیش بینی	وصولی طبق لیست خزانه	وصولی طبق تفریغ	درصد تحقق
۳۱۰۱۰۲	منابع حاصل از فروش اوراق مشارکت برای اجرای طرح های تملک دارایی های سرمایه ای	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۹۳۱	۲۷,۹۳۱	۰/۰۹

بر اساس بررسی ها، اقدامی جهت مبادله موافقتنامه توسط وزارت راه و شهرسازی (شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور) صورت نپذیرفته و وجهی در این ارتباط از محل منابع حاصل از فروش اوراق مشارکت به شرکت یادشده اختصاص داده نشده که **مبین عدم رعایت مفاد حکم این بند می باشد.**

بند (ج)

اوراق مشارکت فروش نرفته طرح‌های بندهای (الف) و (ب) این تبصره، قابل واگذاری به پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات همان طرح در سقف مطالبات معوق طرح با تأیید رییس دستگاه اجرایی و ذی‌حساب ذیربط و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور است. اوراق واگذارشده، قابل بازخرید، قبل از سررسید توسط بانک عامل نیست.

تفریح بند (ج)

عملکرد فروش اوراق مشارکت بندهای (الف) و (ب) تبصره (۶) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور به شرح جدول زیر می‌باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

نام بانک عامل	ارزش اوراق مشارکت اختصاص یافته برای فروش			ارزش اوراق فروش رفته			ارزش اوراق فروش نرفته		
	بند (الف)	بند (ب)	جمع	بند (الف)	بند (ب)	جمع	بند (الف)	بند (ب)	جمع
صادرات	-	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	-	-	-	-	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰
تجارت	-	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	-	۲۷,۹۳۱	۲۷,۹۳۱	-	۴,۹۷۲,۰۶۹	۴,۹۷۲,۰۶۹
جمع کل	-	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۵,۰۰۰,۰۰۰	-	۲۷,۹۳۱	۲۷,۹۳۱	-	۱۴,۹۷۲,۰۶۹	۱۴,۹۷۲,۰۶۹

بانک صادرات ایران به موجب مجوز مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۳ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، از تاریخ ۱۳۹۳/۱۰/۸ لغایت ۱۳۹۳/۱۰/۱۱ اوراق مشارکت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیمه‌تمام وزارت نیرو - که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران منتشر گردیده - را عرضه نموده، لیکن اوراق یادشده به علت عدم وجود متقاضی به فروش نرسیده است. بر اساس بند (ج) ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی بند (ز) این تبصره، شرکت‌های وزارت نیرو جزء ناشرین محسوب شده و به موجب تبصره ذیل ماده (۶) آیین‌نامه مزبور، ناشر مکلف بوده است فهرست پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان تجهیزات طرح موضوع آیین‌نامه را به همراه میزان مطالبات معوق آنها که به تأیید ذی‌حساب مربوط رسیده، به بانک مرکزی ارائه دهد، لیکن علی‌رغم درخواست مورخ ۱۳۹۴/۱/۳۰ وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاون نظارت مالی و خزانه‌دار کل کشور) از وزارت نیرو مبنی بر تهیه

فهرست پیمانکاران، مشاوران و تأمین کنندگان تجهیزات طرح‌های آن وزارتخانه به منظور واگذاری اوراق مشارکت و اعلام آن پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به بانک صادرات ایران (بانک عامل)، اقدامی از سوی وزارتخانه و شرکت‌های وابسته در این راستا انجام نشده که **مبین عدم رعایت مفاد تبصره ذیل ماده (۶) آیین‌نامه اجرایی موضوع بند (ز) این تبصره می‌باشد.**

حسب مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۹۴، بانک تجارت در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۹ اقدام به واگذاری اوراق مشارکت فروش نرفته به پیمانکاران معرفی شده از سوی وزارت راه و شهرسازی به مبلغ هشتصد و نود و هشت میلیارد و نهصد و پنجاه و پنج میلیون (۸۹۸,۹۵۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال به شرح جدول زیر نموده است:

(مبالغ به میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان دستگاه اصلی	شماره طبقه‌بندی	نام شرکت وابسته و تابعه	شماره طبقه‌بندی	عنوان طرح	مطالبات معوق طرح		
						پیمانکاران	مشاوران	تأمین کنندگان تجهیزات
۱۵۳۰۰۰۰۱	وزارت راه و شهرسازی	۲۸۲۳۰۰	شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور	۴۰۷۰۲۰۰۲	مشارکت در احداث آزاد راه کنارگذر غربی تهران	۲۵۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰
				۴۰۷۰۲۰۰۳	مشارکت در احداث آزاد راه زنجان - تبریز	۷۰,۰۰۰	۱,۵۰۰	۱,۵۰۰
				۴۰۷۰۲۰۰۴	مشارکت در احداث آزاد راه تهران - شمال	۲,۲۲۱,۰۰۰	۷۷۲,۹۸۰	۷۷۲,۹۸۰
				۴۰۷۰۲۰۰۵	مشارکت در احداث آزاد راه تهران - رودهن	۱۷۵,۰۰۰	۶۳,۴۰۲	۶۳,۴۰۲
				۴۰۷۰۲۰۰۸	مشارکت در احداث آزاد راه رشت - قزوین	۳۲۰,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰
				۴۰۷۰۲۷۸۳	احداث آزاد راه حرم تا حرم (قم - گرمسار - مشهد)	۵۵۰,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰
				۴۰۷۰۲۷۸۴	مشارکت در احداث آزاد راه سلفچگان - اراک - خرم‌آباد	۵۰۰,۰۰۰	۳۴,۰۰۰	۳۴,۰۰۰
				۴۰۷۰۲۷۸۵	مشارکت در احداث آزاد راه تبریز - ارومیه	۳۰۰,۰۰۰	۱۴,۰۷۳	۱۴,۰۷۳
جمع کل						۴,۳۸۶,۰۰۰	۸۹۸,۹۵۵	* ۸۹۸,۹۵۵

* به دلیل ایجاد محدودیت‌هایی برای پیمانکاران، از قبیل عدم اجازه فروش اوراق مشارکت و واگذار شده تا (۴) سال و کسر کسورات متعدد از مبلغ تعلق گرفته، تأمین مطالبات پیمانکاران از محل اوراق مذکور با عدم استقبال پیمانکاران مواجه گردیده، لذا مبلغ تأمین شده از مطالبات معوق، کمتر می‌باشد.

است. ضمناً با توجه به اینکه فروش اوراق یادشده به صورت الکترونیکی بوده، مابقی اوراق چاپ نگردیده و امحاء اوراق موضوعیت ندارد.

واگذاری اوراق مشارکت فروش نرفته هر طرح، به پیمانکاران معرفی شده از سوی وزارت راه و شهرسازی به شرح جدول فوق، در سقف اعتبار همان طرح صورت پذیرفته و توسط ذیحساب و رییس دستگاه اجرایی ذیربط و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تأیید گردیده است. همچنین اوراق مشارکت و واگذار شده قبل از سررسید توسط بانک عامل، بازخرید نگردیده

بند (د)

به شهرداری‌های کشور و سازمان‌های وابسته به آنها اجازه داده می‌شود به‌طور مشترک یا انفرادی با مجوز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با اطلاع وزارت کشور تا سقف هفتاد هزار میلیارد (۷۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت و صکوک اسلامی با تضمین خود با بازپرداخت اصل و سود آن توسط شهرداری‌ها منتشر نمایند.

تفریح بند (د)

شهرداری‌های هفت شهر به شرح جدول زیر، درخواست‌های خود را جهت استفاده از مجوز این بند به وزارت کشور ارسال و متعاقب آن وزارتخانه مذکور مبادرت به ارائه تقاضای مجوز انتشار اوراق یادشده به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نموده است:

(مبالغ به میلیون ریال)

ردیف	نام شهرداری	تاریخ ارائه درخواست به وزارت کشور	تاریخ ارائه درخواست وزارت کشور به بانک مرکزی	مبلغ درخواستی
۱	تبریز	۱۳۹۳/۳/۲۲	۱۳۹۳/۴/۱۵	۲,۰۰۰,۰۰۰
۲	شیراز	۱۳۹۳/۱۱/۱۲	۱۳۹۳/۱۲/۱۰	۲,۲۰۰,۰۰۰
		۱۳۹۳/۳/۱۹	۱۳۹۳/۶/۹	۱,۸۰۰,۰۰۰
۳	مشهد	۱۳۹۳/۲/۲	۱۳۹۳/۲/۱۶	۵,۰۰۰,۰۰۰
۴	سبزوار	۱۳۹۳/۶/۲۵	۱۳۹۳/۷/۱۲	۷۰۰,۰۰۰
۵	اصفهان	۱۳۹۳/۱۰/۲۹	۱۳۹۳/۱۰/۲۹	۱,۵۰۰,۰۰۰
۶	قم	۱۳۹۳/۶/۵	۱۳۹۳/۷/۲۰	۳,۳۰۰,۰۰۰
۷	کرج	۱۳۹۳/۵/۲۹	۱۳۹۳/۶/۱۵	۱,۰۰۰,۰۰۰
جمع				۱۷,۵۰۰,۰۰۰

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۴ مجوز انتشار مبلغ هفده هزار و پانصد میلیارد (۱۷,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت را برای شهرداری هفت شهر با رعایت سقف مقرر به شرح جدول زیر صادر نموده است:

(مبالغ به میلیون ریال)

ردیف	نام شهرداری	نام طرح	نوع اوراق	ارزش اوراق	نرخ سود	مواعد پرداخت سود	طول مدت
۱	تبریز	قطار شهری	مشارکت -	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۲ درصد	۳ ماه	۴ سال
۲	شیراز	تامین منابع مالی مجتمع ورزشی، تفریحی و ...	ضریبی از یک میلیون ریال و الکترونیکی	۲,۲۰۰,۰۰۰	۲۲ درصد	۳ ماه	۴ سال
		قطار شهری		۱,۸۰۰,۰۰۰	۲۲ درصد	۳ ماه	۴ سال
۳	مشهد	قطار شهری		۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۲ درصد	۳ ماه	۴ سال

(مبالغ به میلیون ریال)

ردیف	نام شهرداری	نام طرح	نوع اوراق	ارزش اوراق	نرخ سود	مواعد پرداخت سود	طول مدت
۴	سبزوار	احیای بافت فرسوده	مشارکت -	۷۰۰,۰۰۰	۲۲ درصد	۳ ماه	۴ سال
۵	اصفهان	قطار شهری	ضریبی از یک	۱,۵۰۰,۰۰۰	۲۲ درصد	۳ ماه	۴ سال
۶	قم	قطار شهری	میلیون ریال و الکترونیکی	۳,۳۰۰,۰۰۰	۲۲ درصد	۳ ماه	۴ سال
۷	کرج *	قطار شهری		۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۲ درصد	۳ ماه	۴ سال
جمع				۱۷,۵۰۰,۰۰۰			

* شهرداری کرج از مجوز انتشار اوراق مشارکت در سال ۱۳۹۳ استفاده ننموده است.

می باشد:

(مبالغ به میلیون ریال)

ردیف	شماره طبقه بندی	نام شهرداری	بانک عامل	ارزش اوراق اختصاص یافته جهت فروش	ارزش اوراق فروخته	ارزش اوراق فروخته نرفته
۱	۴۰۰۶۵۴	تبریز	بانک شهر	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۰
۲	۴۰۲۲۵۸	شیراز	بانک شهر	۲,۲۰۰,۰۰۰	۳۰,۷۹۰	۲,۱۶۹,۲۱۰
			بانک صادرات	۱,۸۰۰,۰۰۰	۲۵,۳۰۰	۱,۷۷۴,۷۰۰
۳	۴۰۴۴۶۰	مشهد	بانک شهر	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۱,۹۰۰	۴,۸۵۸,۱۰۰
۴	۴۰۲۶۶۰	سبزوار	بانک شهر	۷۰۰,۰۰۰	۲۰,۲۴	۶۹۷,۹۷۶
۵	۴۰۰۶۶۱	اصفهان	بانک توسعه تعاون	۱,۵۰۰,۰۰۰	۲۲,۹۷۱	۱,۴۷۷,۰۲۹
۶	۴۰۰۱۷۶	قم	بانک شهر	۳,۳۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۱	۳,۲۸۹,۹۹۹
جمع				۱۶,۵۰۰,۰۰۰	۲,۲۳۲,۹۸۶	۱۴,۲۶۷,۰۱۴

در اجرای حکم این بند، تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت منتشره توسط شهرداری های شیراز و سبزوار کلاً در تعهد شهرداری های مذکور می باشد و در سایر موارد به استناد بند (ه) این تبصره، بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت انتشار یافته جهت طرح های قطار شهری، توسط دولت و شهرداری به نسبت مساوی تضمین شده است.

شایان ذکر است، از جمله دلایل عدم فروش کامل اوراق مشارکت منتشره توسط بسیاری از شهرداری ها، طولانی بودن فرآیند اخذ مجوز انتشار اوراق مشارکت و موقوف شدن این موضوع به روزهای پایانی سال و عدم انعقاد قرارداد با شرکت های تأمین سرمایه برای پذیره نویسی و بازارگردانی می باشد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به استناد بند (د) تبصره (۶) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور اجازه فروش اوراق مشارکت فروش نرفته را در سال مذکور به شهرداری های ذینفع داده است.

شهرداری های شش شهر مندرج در جدول فوق، پس از اخذ مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با اطلاع وزارت کشور و انتخاب بانک عامل، نسبت به انتشار اوراق مشارکت در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۵ اقدام نموده اند. بانک مرکزی پس از بررسی گزارش توجیهی فنی، مالی و اقتصادی طرح ها - تهیه شده توسط شهرداری ها - نسبت به صدور مجوز انتشار اوراق مشارکت اقدام نموده، لیکن جهت انتشار اوراق صکوک اسلامی درخواستی توسط شهرداری ها ارائه نگردیده است. اوراق مشارکت مزبور یک میلیون ریالی بوده و به صورت الکترونیکی از طریق سامانه مجاز سیما عرضه شده است. سامانه معنون تحت نظارت بانک مرکزی بوده که بانک ها پس از تخصیص مبلغ مجاز فروش اوراق مذکور توسط بانک مرکزی اقدام به فروش از طریق آن سامانه می نمایند. میزان فروش، از کل مبلغ تخصیص یافته از طریق سامانه کسر، بانک عامل با توجه به مبلغ درخواست متقاضی اقدام به صدور رسید نموده و به متقاضی ارائه می نماید، لذا امحاء اسناد فروش نرفته موضوعیت ندارد.

عملکرد بانک های عامل در خصوص فروش اوراق مشارکت مزبور به شرح جدول زیر

بند (هـ)

تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت برای اجرای طرح‌های قطار شهری به نسبت پنجاه درصد (۵۰٪) دولت و پنجاه درصد (۵۰٪) شهرداری‌ها با نرخ مالیاتی صفر است.

تفریح بند (هـ)

تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت برای اجرای طرح‌های قطار شهری به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و پنجاه درصد (۵۰٪) توسط شهرداری‌ها به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارائه گردیده است. همچنین با توجه به بخشنامه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۸ سازمان امور مالیاتی کشور، نرخ مالیاتی اوراق مذکور صفر بوده است.

بند (و)

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به محض فروش اوراق مشارکت و صکوک اسلامی ارزی و ریالی از سوی دستگاه‌های اجرائی و شهرداری‌ها، گزارش آن را به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه‌داری کل کشور) اعلام نماید.

تفریح بند (و)

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش فروش اوراق مشارکت منتشره شهرداری‌ها موضوع بند (د) این تبصره را که در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۸ لغایت ۱۳۹۳/۱۲/۲۷ به صورت الکترونیکی و برخط منتشر و به فروش رسیده، در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۷ به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال نموده است.

بانک مذکور گزارش فروش اوراق مشارکت منتشره بابت وزارت راه و شهرسازی موضوع بند (ب) این تبصره را که در تاریخ ۱۳۹۳/۱۰/۸ به فروش رسیده، تا زمان تهیه این گزارش به مراجع ذیربط ارسال ننموده است.

موارد فوق‌الذکر، **مبین عدم رعایت مفاد حکم این بند می‌باشد.**

بند (ز)

آیین نامه اجرایی نحوه واگذاری، بازخرید و بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت موضوع بندهای (الف) تا (و) و سهم هر یک از شرکتها از اوراق منتشره بند (الف) این تبصره با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر تا دو ماه پس از ابلاغ این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تفریح بند (ز)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱/۶ بنا به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران آیین نامه اجرایی موضوع این بند را در مهلت زمانی مقرر تصویب نموده و طی شماره ۴۵۳۵/ت/۵۰۳۵۷ هـ مورخ ۱۳۹۳/۱/۲۴ ابلاغ شده است.

بر اساس ماده (۲) آیین نامه مذکور سهم شرکتهای تابعه وزارتخانه های مشمول بند (الف) این تبصره با رعایت سقف مقرر به صورت اوراق مشارکت و یا صکوک اسلامی به منظور اجرای طرح های انتفاعی دارای توجیه فنی و اقتصادی و مالی با درج اولویت های مقرر، با تضمین خود به شرح جدول زیر تعیین شده است:

(مبالغ به میلیارد ریال)

ردیف	عنوان دستگاه اصلی	مبلغ اوراق مشارکت و یا صکوک اسلامی
۱	وزارت نفت	۵۰,۰۰۰
۲	وزارت نیرو	۴۰,۰۰۰
۳	وزارت راه و شهرسازی	۲۵,۰۰۰
۴	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۰,۰۰۰
۵	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۵,۰۰۰
۶	وزارت صنعت، معدن و تجارت	۱۰,۰۰۰
۷	وزارت جهاد کشاورزی	۱۰,۰۰۰
	جمع	۱۵۰,۰۰۰

بند (ح)

اوراق مشارکت و صکوک اسلامی منتشرشده موضوع این قانون از پرداخت مالیات معاف است.

تفریح بند (ح)

سازمان امور مالیاتی کشور معافیت مالیاتی اوراق مشارکت و صکوک اسلامی موضوع این بند را طی بخشنامه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۸ به ادارات کل امور مالیاتی سراسر کشور ابلاغ نموده که در محدوده رسیدگی‌ها، موردی حاکی از عدم رعایت آن مشاهده نشده است.

بند (ط)

دولت مجاز است اسناد خزانه اسلامی با حفظ قدرت خرید را با سررسید یک تا سه سال به صورت بی‌نام و یا بانام، صادر کند و به منظور تسویه بدهی مسجل خود بابت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مطابق ماده (۲۰) * قانون محاسبات عمومی کشور به قیمت اسمی تا سقف سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به طلبکاران غیردولتی واگذار نماید. اسناد مزبور از پرداخت هرگونه مالیات معاف بوده و به عنوان ابزار مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ محسوب شده و با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌شود.

تفریغ بند (ط)

در راستای اجرای مفاد این بند و به موجب ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی این بند و اصلاحیه آن، واگذاری اسناد خزانه اسلامی به طلبکاران غیردولتی با حفظ قدرت خرید - بیست درصد (۲۰٪) به ازای یک سال تأخیر در پرداخت طلب قطعی شده - با سررسید یک تا سه سال، به منظور تسویه بدهی مسجل دولت بابت طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای مطابق ماده (۲۰) قانون محاسبات عمومی کشور به قیمت اسمی تا سقف سی هزار میلیارد (۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به تصویب هیأت وزیران رسیده است. در تصویب‌نامه مذکور سقف واگذاری اسناد یادشده در هر مرحله به مبلغ ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین شده که مؤید رعایت سقف مقرر در این بند می‌باشد. لازم به ذکر است، مراحل بعدی چاپ و واگذاری اسناد موصوف، عملیاتی نشده است.

بر اساس تصمیمات مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ نمایندگان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، سازمان بورس و اوراق بهادار، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی (اداره کل اموال دولتی و اوراق بهادار)، مقرر گردید در مرحله اول اسناد خزانه اسلامی به میزان ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۳ به صورت الکترونیکی به مدت یک روز کاری منتشر و عرضه تدریجی آن تا تاریخ ۱۳۹۴/۴/۳۱ از طریق بانک عامل (ملی ایران) به صورت بی‌نام به پیمانکاران انجام شود.

* قانون محاسبات عمومی کشور:

ماده (۲۰): تسجیل عبارت است از تعیین میزان بدهی قابل پرداخت به موجب اسناد و مدارک اثبات‌کننده بدهی.

لازم به ذکر است، به استناد تبصره (۲) ماده (۱۳) قانون محاسبات عمومی کشور، بند (الف) تبصره (۱۹) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور و همچنین با توجه به سررسید اسناد فوق در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۳، مهلت واگذاری اسناد موصوف تا تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۲ تمدید شده است.

مشمول این بند و سهمیه اسناد قابل واگذاری به طلبکاران غیردولتی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به میزان نه هزار و ششصد و نوزده میلیارد (۹,۶۱۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تعیین و ابلاغ نموده است. وضعیت واگذاری اسناد موضوع این بند توسط بانک ملی ایران تا تاریخ ۱۳۹۴/۴/۳۱، به شرح جدول شماره (۲) می‌باشد:

میزان اسناد چاپ و واگذارشده به شرح جدول شماره (۱) می‌باشد:

جدول شماره (۲) (مبالغ به هزار ریال)

عنوان دستگاه اجرایی	تعداد طرح	نام دستگاه تابعه	مبلغ بدهی		
			اصل	جریمه	جمع
وزارت نیرو	۶۵	شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران	۳۹۵,۶۸۷,۰۰۰	-	۳۹۵,۶۸۷,۰۰۰
		شرکت‌های استانی *	۱,۲۳۱,۲۸۶,۰۰۰	-	۱,۲۳۱,۲۸۶,۰۰۰
		آب و فاضلاب	۳۶,۳۲۷,۰۰۰	-	۳۶,۳۲۷,۰۰۰
وزارت راه و شهرسازی	۸۶	وزارت راه و شهرسازی	۶۴۴,۲۱۶,۰۰۰	-	۶۴۴,۲۱۶,۰۰۰
		سازمان راهداری	۶۶۳,۴۵۶,۰۰۰	-	۶۶۳,۴۵۶,۰۰۰
		شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل	۱,۱۷۳,۱۱۸,۰۰۰	-	۱,۱۷۳,۱۱۸,۰۰۰
		شرکت عمران مادر تخصصی شهرهای جدید	۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰	-	۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰
		شرکت ساخت و توسعه زیرساخت حمل و نقل	۲,۷۴۵,۹۱۰,۰۰۰	-	۲,۷۴۵,۹۱۰,۰۰۰
وزارت کشور	۸	شهرداری‌های هفت شهر **	۲,۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰	-	۲,۱۱۰,۰۰۰,۰۰۰
وزارت ورزش و جوانان	۶	شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی	۴۹,۰۷۰,۰۰۰	-	۴۹,۰۷۰,۰۰۰
وزارت آموزش و پرورش	۱	سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس	۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰	-	۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع کل	۱۶۶		۹,۶۱۹,۰۷۰,۰۰۰	-	۹,۶۱۹,۰۷۰,۰۰۰

* شامل (۱۸) شرکت آب و فاضلاب شهری، (۱۶) شرکت برق منطقه‌ای، (۲) شرکت آب منطقه‌ای و شرکت‌های توسعه و منابع آب و خاک سیستان و آب و برق خوزستان می‌باشد.
** شهرداری‌های کرج، تهران، قم، تبریز، شیراز، اصفهان و کرمانشاه.

جدول شماره (۱)

مرحله	اسناد خزانه چاپ شده			اسناد خزانه تحویلی به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران		
	تعداد	قیمت اسمی (هر قطعه ریال)	مبلغ (میلیارد ریال)	تعداد	قیمت اسمی (هر قطعه ریال)	مبلغ (میلیارد ریال)
اول	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰

بانک ملی ایران به عنوان بانک عامل، بر اساس مجوز مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۴ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (اداره کل اعتبارات) در تاریخ فوق‌الذکر نسبت به انتشار مبلغ ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اسناد خزانه اسلامی و به قیمت اسمی یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریالی به صورت الکترونیکی اقدام نموده است. همچنین واگذاری اسناد یادشده توسط بانک مذکور به پیمانکاران، به صورت الکترونیکی صورت پذیرفته است. با عنایت به الکترونیکی بودن اسناد و عدم اتمام مهلت واگذاری (۱۳۹۴/۱۲/۲۲)، امحاء اسناد موضوعیت نداشته است.

در اجرای ماده (۷) آیین‌نامه اجرایی این بند، گزارش اسناد خزانه واگذارشده در پایان هر هفته با مشخصات مدنظر شرکت فراپورس، توسط بانک ملی ایران تهیه و به شرکت مذکور و رونوشت آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال گردیده است.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور طی نامه مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۹، فهرست (۱۶۶) طرح

نظر به اینکه مهلت واگذاری اسناد موضوع این بند تا تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۲ تمدید گردیده، لذا اظهارنظر در خصوص تحقق اهداف این بند بعد از مهلت مذکور امکان پذیر می باشد.

بانک ملی ایران به عنوان بانک عامل این بند تعیین گردیده و توزیع و بازپرداخت اسناد پس از سررسید نیز به بانک مزبور محول شده است.

سازمان امور مالیاتی کشور طی بخشنامه مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۸ معافیت مالیاتی اسناد معنون را به ادارات کل امور مالیاتی اعلام نموده است.

به موجب ماده (۲) آیین نامه اجرایی این بند، صدور اسناد خزانه اسلامی به عنوان ابزار مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار محسوب گردیده و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده است.

جزء (۱)

دولت به منظور تأمین اعتبار اسناد مزبور در زمان سررسید، ردیف خاصی را در لایحه بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌نماید. در صورت عدم وجود یا تکافوی اعتبار مصوب در بودجه عمومی دولت، اسناد خزانه اسلامی در سررسید، توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی از محل درآمد عمومی همان سال قابل تأمین و پرداخت است. این حکم تا زمان تسویه اسناد یادشده به قوت خود باقی است.

تفریغ جزء (۱)

با عنایت به اینکه زمان سررسید اسناد خزانه اسلامی در سال ۱۳۹۴ می‌باشد، لذا در قانون بودجه سال ۱۳۹۳ کل کشور ردیف خاصی به این منظور پیش‌بینی نشده است. لازم به ذکر است، در جدول شماره (۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل کشور ذیل جزء (۱) ردیف تملک دارایی‌های مالی به شماره ۱۰۲۰۰۰ با عنوان «بازپرداخت اصل اوراق مشارکت و اسناد خزانه اسلامی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دولت» مبلغ پانزده هزار و هشتصد و چهل میلیارد و هفتصد و هشتاد و هفت میلیون (۱۵,۸۴۰,۷۸۷,۰۰۰,۰۰۰) ریال تصویب شده، لیکن به دلیل عدم سررسید اسناد مذکور و همچنین عدم بازخرید قبل از سررسید - موضوع ماده (۱۴) آئین‌نامه اجرایی - تا تاریخ تحریر این گزارش هیچ‌گونه تخصیص و پرداختی از محل اعتبارات یادشده صورت نگرفته است.

جزء (۲)

اسناد خزانه اسلامی از قابلیت داد و ستد در بازار ثانویه برخوردار است و سازمان بورس و اوراق بهادار باید ترتیبات انجام معامله ثانویه آنها را در بازار بورس یا فرابورس فراهم کند.

تفریغ جزء (۲)

به استناد ماده (۱۳) آیین‌نامه اجرایی این بند، داد و ستد اسناد خزانه اسلامی پس از تخصیص اولیه به طلبکاران غیردولتی، صرفاً از طریق بازار ثانویه امکان‌پذیر بوده و سازمان بورس و اوراق بهادار نیز مکلف گردیده تمهیدات لازم را برابر قوانین و مقررات مربوط در خصوص پذیرش و انجام معامله اسناد یادشده در بازار ثانویه به عمل آورد. با توجه به انتشار اسناد خزانه اسلامی در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۲۴، اجرای این جزء در سال مذکور میسر نگردیده، لیکن در سال ۱۳۹۴ اقدامات لازم در رابطه با پذیرش اسناد موصوف صورت گرفته و اسناد خزانه اسلامی در فرابورس ایران و بازارهای نوین مالی فرابورس در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۲۳ پذیرش شده است.

جزء (۳)

تعیین بانکهای عامل برای توزیع و بازپرداخت اسناد خزانه اسلامی پس از سررسید توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی صورت می‌پذیرد.

تفریح جزء (۳)

مراجع مذکور در این جزء، بانک ملی ایران را به عنوان بانک عامل در خصوص توزیع و بازپرداخت اسناد خزانه اسلامی پس از سررسید، تعیین نموده‌اند.

جزء (۴)

خرید و فروش این اوراق توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوع است.

تفریح جزء (۴)

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممنوعیت موضوع این جزء را رعایت نموده است.

جزء (۵)

آیین نامه اجرایی این بند ظرف سه ماه از زمان تصویب این قانون توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تفریح جزء (۵)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱/۶ بنا به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران آیین نامه اجرایی این بند را در مهلت زمانی مقرر تصویب نموده که طی شماره ۱۲۶۷/ت/۵۰۳۵۸ مورخ ۱۳۹۳/۱/۱۷ ابلاغ شده است.

شایان ذکر است، اصلاحیه های آیین نامه مذکور طی شماره ۳۹۱۲۵/ت/۵۰۶۰۲ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۱ و شماره ۵۸۲۲۸/ت/۵۰۸۲۵ مورخ ۱۳۹۳/۵/۲۷ ابلاغ گردیده است.

بند (ی)

وزارت راه و شهرسازی (سازمان بنادر و دریانوردی) مکلف است با تجهیز بنادر و هماهنگی با سایر دستگاه‌های ذیربط و صاحبان کالا و استفاده از ظرفیت کلیه بنادر و توزیع کالاهای وارداتی و صادراتی بین بنادر در طول سال نسبت به کاهش و یا حذف جریمه تأخیر (دمورژ) از ابتدای سال ۱۳۹۳ اقدام نماید. کلیه دستگاه‌های ذیربط مکلفند برای کاهش و یا حذف جریمه تأخیر (دمورژ) با وزارت راه و شهرسازی (سازمان بنادر و دریانوردی) همکاری نمایند. همچنین به سازمان بنادر و دریانوردی اجازه داده می‌شود تسهیلات ارزی و ریالی بخش‌های غیردولتی، خصوصی و تعاونی برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های جدید یا توسعه‌ای در بنادر کشور را بدون انتقال مالکیت از محل منابع داخلی خود تضمین نماید.

تفریح بند (ی)

بر اساس اعلام سازمان بنادر و دریانوردی، در راستای اجرای مفاد حکم این بند سازمان مذکور اقداماتی به شرح جدول شماره (۱) انجام داده است:

جدول شماره (۱)

ردیف	نام بندر	اقدامات انجام شده در راستای اجرای حکم این بند
۱	انزلی	با توجه به دارا بودن (۱۰) پست اسکله، بارانداز و انبارهای موجود، ظرفیت پاسخگویی به میزان (۷) میلیون تن کالا را داشته و از شهریورماه سال ۱۳۹۳ انبار (۱/۲) هکتاری جهت انبار نمودن کالاها و غلات و احداث سیلوی (۱۵) هزار تنی غلات را نیز به بهره‌برداری رسانده است. همچنین یک باب انبار (۶,۰۰۰) مترمربعی نیز در دست احداث داشته و طرح‌های سرمایه‌گذاری احداث سیلوی (۴,۵۰۰) تنی و (۳) باب انبار (۵,۰۰۰) مترمربعی را نیز در دستور کار خود دارد
۲	نوشهر	انجام عملیات تخلیه و حمل کالا به صورت (۲۴) ساعته با هماهنگی گمرک، تهیه و بهره‌برداری از یک دستگاه مکنده تخلیه غلات توسط بخش خصوصی، انجام تخلیه غلات در سیلو به صورت (۲۴) ساعته، پروژه‌های در دست اجرا شامل احداث چهار پست اسکله (یک پست آن اسکله رو ریلی می‌باشد)، تأمین تجهیزات پیشرفته تخلیه و بارگیری از جمله شش دستگاه جرثقیل ریلی بکرا و چندین دستگاه جرثقیل موبایل ساحلی، مشارکت و تعامل با صاحبان کالا توسط دستگاه‌های اجرایی مرتبط از جمله گمرک در خصوص اخذ مجوز برای انبارهای خارج از بندر به منظور تخلیه غلات در انبار تحت کلید گمرک
۳	امیرآباد	آماده به کار نگه داشتن تجهیزات بندر، رقابتی نمودن عملیات تخلیه و بارگیری کشتی‌ها در بندر با استفاده از دو پورت اپراتور، تجدیدنظر در نرم تخلیه و بارگیری انواع کالاهای وارده در قراردادهای پورت اپراتورهای بندر، خرید و به کارگیری دو دستگاه مکنده غلات توسط بخش خصوصی، راه‌اندازی مرکز هماهنگی عملیات بندری، برگزاری جلسات مشترک با گمرک و افزایش ساعات ورود و خروج کامیون‌ها از درب گمرک
۴	امام خمینی(ره)	ساخت انبارها و اسکله‌های جدید، بهره‌برداری از یک اسکله جدید، خریداری و اضافه‌نمودن چهار دستگاه لودینگ اره جدید برای بارگیری مواد نفتی، ساخت سیلو غلات جدید توسط شرکت پاسارگاد نور آسیا، بازسازی و نوسازی سیلوهای قدیم بندر
۵	شهید رجایی (بندرعباس)	نظارت بر رعایت دقیق نرم‌های تخلیه و بارگیری توسط فرماندهان شناورها و شرکت‌های کشتیرانی و شرکت‌های خن‌کار، استفاده بهینه از ظرفیت اسکله‌ها با جابه‌جایی شناورها و پهلوهدی به کشتی‌های منتظر نوبت که سبب افزایش راندمان کاری شده، هماهنگی با سایر دستگاه‌های ذیربط از جمله گمرک از طریق استفاده از سامانه هوشمند گمرکی و نیز افزایش میزان تردد کالا در مسیر سبز جهت ترخیص
۶	شهید باهنر (بندرعباس)	صدور موافقتنامه حمل یک‌سره کشتی‌های اقیانوس‌پیما در کمترین زمان ممکن، هماهنگی تخصیص راهنما و یدک‌کش به کشتی‌های اقیانوس‌پیما جهت تسریع در پهلوهدی، تعیین اولویت تخصیص اسکله‌های شماره (۲) و (۳) بندر جهت پهلوهدی کشتی‌های اقیانوس‌پیما، تخصیص پنجاه درصد (۵۰٪) ظرفیت انبارهای کالای عمومی جهت دپوی کالای صادراتی به منظور تکمیل ظرفیت کشتی‌ها و کاهش port time، اولویت تخصیص تجهیزات بندری مورد نیاز به کشتی‌های اقیانوس‌پیما جهت بارگیری روزانه بیش از نرم‌های تعیین شده، تسریع در اجرای تعمیرات اساسی اسکله‌های عمومی بندر به منظور حفظ ظرفیت پاسخگویی به خطوط کشتیرانی و حذف توقف عملیات به واسطه جابه‌جایی کشتی‌ها در اسکله
۷	چابهار	ساخت محوطه کانتینری به مساحت (۴۰,۰۰۰) مترمربع در مجاورت اسکله کانتینری بندر شهید کلاتری، انتقال یک دستگاه جرثقیل ساحلی (۱۰۰) تنی از بندر امام خمینی(ره) به بندر چابهار، انتقال یک دستگاه جرثقیل ساحلی (۸۰) تنی از بندر شهید رجایی به بندر چابهار جهت تجهیز بندر و سرمایه‌گذاری به منظور شناسایی مشکلات مربوط و دعوت از صاحب‌نظران و فعالان بخش اقتصادی و همچنین مدیران اجرایی دولتی

جدول شماره (۱)

ردیف	نام بندر	اقدامات انجام شده در راستای اجرای حکم این بند
۸	بوشهر	طراحی و اجرای پنجره واحد تجاری با سرمایه‌گذاری پورت اپراتور بندر به منظور کاهش فرآیند ترخیص کالا، اجرای نرم‌های مربوط به شناور و الزام شرکت‌های کشتیرانی جهت رعایت نرم‌های مربوط در راستای تسریع در تخلیه و بارگیری شناورها
۹	سایر مبادی (فریدون‌کنار)	ساخت و بهره‌برداری مخزن (۵,۰۰۰) تنی فرآورده‌های نفتی توسط بخش خصوصی، ساخت و بهره‌برداری از (۸) باب انبار مسقف - هر باب با مساحت (۱,۵۰۰) مترمربع جمعاً (۱۲,۰۰۰) مترمربع - توسط بخش خصوصی، تهیه و بهره‌برداری از یک دستگاه مکنده تخلیه غلات توسط بخش خصوصی

جدول شماره (۲)

نام بندر	حجم کالای وارد شده در سال ۱۳۹۲ (تین)	حجم کالای وارد شده در سال ۱۳۹۳ (تین)	دموراژ پرداختی در سال ۱۳۹۲ (یورو)	دموراژ پرداختی در سال ۱۳۹۳ (یورو)
امام خمینی(ره)	۲,۴۸۵,۶۰۲	۱۸,۰۷۶,۴۷۰	۳,۴۴۹,۲۶۰	۳۵,۵۵۴,۵۱۷
عباس	۲,۰۵۰,۴۰۲	۱۴,۵۲۳,۶۳۲	۱,۶۳۰,۵۸۳	۱۸,۰۸۷,۷۷۷
چابهار	۸۵,۸۳۷	-	۳۰۵,۳۹۱	۱,۱۴۰,۹۷۵
امیرآباد	۲۱۷,۲۱۱	۹,۰۴۶	۱۰۵,۳۰۴	۳۹,۰۱۳
انزلی	۱۱۴,۲۷۵	۶۹,۸۷۷	۱۲۶,۲۳۹	۱۸,۵۲۵
نوشهر	۵۱,۲۶۹	۱۰۳,۴۰۷	۲۵,۷۲۸	-
سایر مبادی (فریدون‌کنار)	۱۳۸,۰۵۵	-	۲۰۷,۳۳۵	-
جمع	۵,۱۴۲,۶۵۲	۳۲,۷۸۲,۴۳۲	۵,۸۴۹,۹۴۰	۵۴,۸۴۰,۸۰۷

علی‌رغم اقدامات احصاء شده در جدول شماره (۱)، جریمه تأخیر پرداختی توسط شرکت

مادرتخصصی بازرگانی دولتی ایران در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل شصت و هفت درصد (۶۷٪) افزایش یافته که این امر حاکی از عدم کفایت اقدامات سازمان بنادر و دریانوردی به

دلایل مشروحه زیر و **مبین عدم تحقق اهداف قانون‌گذار در این بند می‌باشد:**

۱- عدم وجود تفاهم‌نامه مشترک با دستگاه‌های ذیربط از جمله شرکت مادرتخصصی

بازرگانی دولتی ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در سطح سیاست‌گذاری جهت عملیاتی نمودن مفاد این بند در ادارات کل بنادر استان‌ها به منظور تسهیل و یا کاهش زمان تخلیه بار و کاهش جریمه تأخیر.

۲- عدم تأمین به موقع منابع ارزی و ریالی موردنیاز از سوی بانک مرکزی جمهوری

اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، در خصوص کالاهای شرکت

علی‌رغم تکلیف سازمان بنادر و دریانوردی در خصوص کاهش و یا حذف جریمه تأخیر

(دموراژ) بر اساس حکم این بند، نتایج بررسی‌ها حاکی از آن است که سازمان مزبور با اعتقاد

به عدم لزوم و عدم ارتباط با وظایف قانونی خود در خصوص آگاهی از میزان، دلایل ایجاد و

تحمیل دموراژ به صاحبان کالا ناشی از قراردادهای حمل (charter party) فی‌مابین

صاحبان کالا و خطوط کشتیرانی، به آن ورود ننموده و به همین سبب اطلاعاتی در خصوص

دموراژ پرداختی توسط صاحبان کالا در سازمان موجود نمی‌باشد، لذا اقدامات مذکور در جدول

شماره (۱)، بدون توجه به نتایج حاصله بوده و سازمان مزبور به تکلیف خود در خصوص

هماهنگی با صاحبان کالا و سایر دستگاه‌های ذیربط به منظور کاهش و یا حذف جریمه تأخیر

(دموراژ) عمل ننموده که **مبین عدم رعایت مفاد حکم این بند می‌باشد.**

بر اساس اطلاعات دریافتی از شرکت مادرتخصصی بازرگانی دولتی ایران - به عنوان

یکی از صاحبان کالا - میزان جریمه تأخیر پرداختی (دموراژ) طی سال ۱۳۹۳ در مقایسه با

سال ۱۳۹۲ به تفکیک بنادر، به شرح جدول شماره (۲) می‌باشد:

مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران که منتج به پرداخت جریمه تأخیر شده است.

۳- احتساب و پرداخت جریمه تأخیر توسط شرکت بازرگانی دولتی ایران به دلیل محدودیت ناشی از خدمات بانکی و عدم امکان پرداخت کرایه شناورها.

۴- عدم تخصیص اسکله به شناورهای در صف انتظار تخلیه، به دلیل عدم تجهیز برخی از بنادر از قبیل حوضچه فاز (۲) بندر شهید رجایی ناشی از عدم امکان گشایش اعتبارات اسنادی.

۵- عدم جایگزینی تجهیزات فرسوده با تجهیزات نو و افزایش مدت زمان تخلیه و عدم رعایت اولویت در تخلیه کشتی‌های حامل کالاهای اساسی دولت.

۶- افزایش میزان واردات در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال قبل و به تبع آن افزایش میزان جریمه تأخیر پرداختی توسط صاحبان کالا.

۷- محدودیت آب‌خور در بندرعباس و بندرچابهار و عدم امکان تخلیه و بارگیری کشتی‌های پاناماکس در این بنادر و پهلوگیری و تخلیه بخش عمده شناورها در سایر بنادر از جمله بندر امام خمینی(ره).

۸- عدم انجام هماهنگی صاحبان کالا با بنادر کشور، در خصوص شناسایی ظرفیت آزاد و آماده تخلیه بنادر، به منظور جلوگیری از ایجاد ترافیک در تخلیه بار در برخی بنادر و همچنین عدم رضایت صاحبان کالا جهت تخلیه به دلیل شرایط آب و هوایی و

سازمان بنادر و دریانوردی از محل منابع داخلی خود تسهیلات موضوع قسمت اخیر این بند را برای شرکت آریا بنادر ایرانیان به عنوان تنها متقاضی سرمایه‌گذاری در طرح‌های توسعه‌ای بنادر به شرح جدول شماره (۳) تضمین نموده است:

جدول شماره (۳)

نام بندر	عنوان طرح	نوع طرح		مبلغ تسهیلات			
		جدید	توسعه‌ای	ارزی (دلار)	ریالی	غیردولتی	خصوصی
چابهار	طرح توسعه بندر شهید بهشتی چابهار	✓		۳۳۳,۹۰۰,۰۰۰	-	-	۳۳۳,۹۰۰,۰۰۰ دلار
				جمع (دلار)	تعاونی		
				۳۳۳,۹۰۰,۰۰۰	-		

شایان ذکر است، شرکت آریا بنادر ایرانیان به عنوان سرمایه‌گذار و بهره‌بردار طرح فوق، جهت اخذ تسهیلات از طریق بانک توسعه صادرات به صندوق توسعه ملی معرفی شده، لیکن تا تاریخ تهیه این گزارش به دلیل این که شرکت مذکور در شرف فراهم نمودن شرایط و مفاد مصوبه اعتباری جهت اخذ تسهیلات بوده، تسهیلاتی به آن پرداخت نشده است.

بند (ک)

به سازمان اوقاف و امور خیریه اجازه داده می‌شود به منظور تأمین مالی طرح‌های انتفاعی عام‌المنفعه در حوزه توسعه موقوفات و بقاع متبرکه با نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تضمین خود اقدام به انتشار اوراق مشارکت (اوراق صکوک اسلامی) تا سقف سه هزار میلیارد (۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و اوراق وقفی (بدون سود) تا سقف یک هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال نماید.

اوراق وقفی، اوراق بهادار غیرانتفاعی است که بر اساس قرارداد صلح به منظور وقف منتشر می‌گردد. دارنده اوراق (مصلح)، بخشی از اموال خود را بر اساس قرارداد صلح در اختیار بانی (متصلح) قرار می‌دهد تا وی همراه سایر اموال صلحی، طرح عام‌المنفعه‌ای را احداث کرده سپس از طرف صاحبان اوراق، وقف شرعی نماید.

تفریح بند (ک)

سازمان اوقاف و امور خیریه در خصوص انتشار اوراق مشارکت (اوراق صکوک اسلامی) اقدامی انجام نداده و از مجوز صدر این بند استفاده ننموده، لذا قسمت صدر این بند فاقد عملکرد می‌باشد.

سازمان مذکور در خصوص اوراق وقفی (بدون سود) اقدام به تشکیل سه کارگروه (شامل کارگروه‌های عرضه اوراق وقفی، تبلیغات و انتخاب پروژه) نموده و با اخذ مجوز در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۱۱ از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، نسبت به عرضه اوراق وقفی با عاملیت بانک ملت به میزان یک هزار میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سقف مقرر در این بند، به عموم مردم اقدام نموده که این اوراق مبتنی بر قرارداد صلح منعقد بین سازمان اوقاف و امور خیریه (متصلح) و خریداران (مصلح) بوده است.

اوراق معنون جهت ساخت بیمارستانهای تخصصی سرطان واقع در استان‌های مرکزی، فارس و تهران عرضه شده و وجه اوراق وقفی توسط واقف تأمین شده است. به دلیل این که اوراق وقفی فاقد سررسید بوده و سودی به دارندگان آن تعلق نمی‌گیرد، نیازمند تضمین نبوده و فرآیند مربوط زیر نظر نماینده ولی فقیه در سازمان اوقاف و امور خیریه بوده است.

بانک عامل بر اساس مجوز فروش اوراق وقفی تا یک هزار میلیارد

با توجه به عدم انتشار اوراق مشارکت (اوراق صکوک اسلامی) و همچنین فروش صرفاً چهار درصد (۴٪) از اوراق وقفی منتشره، **اهداف مقنن مبنی بر تأمین منابع مالی طرح‌های انتفاعی عام‌المنفعه در حوزه توسعه موقوفات و بقاع متبرکه تحقق نیافته است.**

(۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، با رعایت سقف دویست میلیارد (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در مرحله اول، مبادرت به فروش اوراق مزبور نموده است. اوراق مذکور الکترونیکی بوده و با درخواست واقف مبلغ واریزی در فرم اوراق وقفی پرفراژ و ممه‌ور به مهر شعبه شده و با درج امضاء کاربر، نسخه اول فرم به شخص واریزکننده وجه ارائه می‌شود.

اوراق وقفی اختصاص یافته جهت اجرای این بند و میزان فروش آن در سال ۱۳۹۳ به

شرح جدول زیر می‌باشد:

(مبالغ به هزار ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان دستگاه	نوع اوراق	بانک عامل	ارزش اوراق اختصاص یافته جهت فروش	ارزش اوراق فروش نرفته	ارزش اوراق فروش نرفته
۱۰۹۵۰۰۰۱	سازمان اوقاف و امور خیریه	وقفی الکترونیکی	بانک ملت	۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۶,۹۲۱,۰۰۰	۹۶۳,۰۷۹,۰۰۰

فروش اوراق مذکور معادل سی و شش میلیارد و نهصد و بیست و یک میلیون (۳۶,۹۲۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال بابت طرح‌های زیر بوده و وجوه حاصل توسط بانک ملت به حساب‌های اعلام شده از سوی سازمان اوقاف و امور خیریه مربوط به بیمارستان‌های مندرج در جدول زیر واریز گردیده است:

(مبالغ به هزار ریال)

ردیف	نام بیمارستان	تعداد اوراق	مبلغ فروش اوراق وقفی
۱	بیمارستان تخصصی سرطان اراک	۱,۷۸۵	۴,۸۶۱,۰۰۰
۲	بیمارستان تخصصی سرطان جنوب - استان فارس	۴,۸۲۵	۲۴,۵۶۷,۰۰۰
۳	بیمارستان تخصصی سرطان تهران (شهری)	۲,۶۱۲	۷,۴۹۳,۰۰۰
	جمع	۹,۲۲۲	۳۶,۹۲۱,۰۰۰

بند (ل)

وزارت نیرو مکلف است نسبت به تأمین مبلغ دوازده هزار میلیارد (۱۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال جهت کنترل و بهره‌برداری هر چه سریعتر از آبهای مرزی از طریق فروش اموال و سهم‌الشرکه و یا اوراق مشارکت با تضمین دولت اقدام و به حساب خاص نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید.

تفریح بند (ل)

وزارت نیرو به منظور تأمین منابع مالی مورد نظر قانونگذار، در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۲۸ فهرست (۲۷) طرح شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، کرمانشاه، ایلام، اردبیل و شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران را جهت اخذ تضمین و تعهد پیش‌بینی بازپرداخت اصل و سود دوازده هزار میلیارد (۱۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارسال داشته و سازمان مذکور نیز در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۳ به لحاظ رعایت ماده (۳) قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت، مراتب تعهد پیش‌بینی اعتبار لازم به میزان یادشده برای بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت فروش‌رفته طرح‌های فوق از محل اعتبارات طرح‌های مذکور در لوائح بودجه سنواتی را به وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت نیرو اعلام نموده؛ وزارت نیرو نیز در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۱۱ در نامه‌ای به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ضمن ارسال تضمین سازمان مذکور منضم به فهرست طرح‌ها خواستار صدور موافقت اصولی بانک مرکزی به منظور تحقق منابع مالی پیش‌بینی‌شده گردید. از سوی دیگر وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۱۶ در نامه‌ای به بانک مرکزی به نمایندگی از طرف دولت، بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت را تعهد و تضمین نمود و بانک فوق نیز در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۲۹ در نامه‌ای به وزارت نیرو با توجه به تعدد شرکت‌های متقاضی و خردبودن مبالغ، خواستار ارسال مدارک (مصوبه مجمع عمومی عادی یا

مدت باقیمانده از سال مالی میسور نگردیده که **مبین عدم رعایت مفاد حکم این بند می باشد؛ لذا اهداف مقنن در این بند محقق نشده است.**

فوق العاده شرکت در خصوص انتشار اوراق مشارکت، بودجه ابلاغی و تعیین تکلیف بدهی معوقه شرکت های متقاضی) از سوی شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران از طرف شرکت های آب منطقه ای به همراه شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران گردیده و بررسی تقاضای شرکت های مذکور را به پس از دریافت مدارک و مستندات و بررسی آن موکول نمود، این در حالی است که طرح های عمرانی انتفاعی دولت موضوع ماده (۳) قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت به موجب ماده (۴) قانون اخیرالذکر از بررسی بانک مرکزی مستثنی بوده، لذا مکاتبات صورت گرفته بانک مذکور و شروط تعیین شده جهت صدور مجوز انتشار اوراق مشارکت خارج از صلاحیت بانک مرکزی بوده است. در این راستا، شرکت مادر تخصصی مدیریت منابع آب ایران و شرکت سهامی توسعه منابع آب و نیروی ایران با بانک های دولتی و خصوصی مختلف جهت اخذ عاملیت انتشار اوراق مشارکت مکاتبه و علی رغم تصریح به تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مشارکت توسط دولت در مکاتبات مربوط، در این خصوص موفق به اخذ عاملیت انتشار از شبکه بانکی نگردیدند.

لازم به ذکر است، با عنایت به تضمین بازپرداخت اصل و سود اوراق مزبور از سوی دولت و فرصت مناسب مهیا شده جهت تأمین منابع مالی، تلاش وزارت نیرو بر روی انتشار و فروش دوازده هزار میلیارد (۱۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اوراق مشارکت معطوف شده، لیکن با توجه به عدم موفقیت در این خصوص، امکان آماده سازی اموال و سهم الشرکه برای فروش در